

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **I. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2008, č. j. 2 Cad 43/2007 - 56,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2008, č. j. 2 Cad 43/2007 – 56 (dále jen „napadené usnesení“), kterým městský soud ustanovil žalobci zástupce pro řízení o kasační stížnosti podané proti rozsudku téhož soudu ze dne 27. 9. 2007, č. j. 2 Cad 43/2007 - 37, jímž městský soud zamítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 4. 2007, č. j. 2007/30763 - 442 a zároveň prvoinstančnímu rozhodnutí Úřadu práce v Ostravě, č. j. OTC-1500/2007-KZ2, jímž nebyla stěžovateli přiznána podpora v nezaměstnanosti ode dne 2. 10. 2006.

V napadeném usnesení městský soud konstatoval, že stěžovatel současně s podáním kasační stížnosti požádal o ustanovení zástupce pro řízení o této kasační stížnosti. Soud vyložil ustanovení § 35 odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a uvedl, že jelikož pro řízení o kasační stížnosti platí obligatorní zastoupení advokátem dle ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. a stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání požadované pro výkon advokacie, je ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti zapotřebí k ochraně práv stěžovatele. Z důvodu zjištění splnění druhé podmínky citovaného ustanovení, tj. předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, zaslal městský soud stěžovateli tiskopis

„Potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro ustanovení zástupce“, a zároveň mu byla poskytnuta přiměřená lhůta dvou týdnů ode dne doručení výzvy k řádnému vyplnění tiskopisu a jeho zaslání zpět městskému soudu. Výzva s příloženým tiskopisem byla stěžovateli doručena dne 19. 11. 2007, což stěžovatel stvrdil vlastnoručním podpisem na doručence. Ve stanovené lhůtě však stěžovatel vyplněný tiskopis nezaslal zpět a neučinil tak ani do dne rozhodnutí soudu. Proto městský soud učinil závěr, že stěžovatel neprokázal, že jsou u něho dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Z toho městský soud dále dovodil, že stěžovatel tyto předpoklady nesplňuje a nejsou tak splněny ani podmínky pro ustanovení zástupce. Z těchto důvodů žádosti stěžovatele nevyhověl.

V kasační stížnosti proti napadenému usnesení označené jako „odvolání – kasační stížnost“ (která byla podána elektronicky a podepsána platným elektronickým podpisem) stěžovatel uvedl, že specializovaný samosoudce městského soudu „lže“ v napadeném usnesení, neboť stěžovatel zaslal své podání (tj. potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro ustanovení zástupce) již dne 19. 11. 2007. Toto vyplněné potvrzení přiložil stěžovatel v příloze kasační stížnosti. Dle této přílohy je patrné, že stěžovatel přepsal údaje uvedené v tiskopise do elektronické podoby, ke všem dotazům uvedl, že nemá žádné příjmy, majetek; má pouze závazky z důvodu soudních řízení proti českému státu. V hlavičce této přílohy je uvedeno, že stěžovatel zaslal takto vyplněné potvrzení dne 17. 8. 2007, a podle svého tvrzení ještě jednou dne 22. 8. 2007. Dalším důkazem, že vyplněné potvrzení o osobních, výtěžkových a majetkových poměrech muselo být městskému soudu doručeno, je přiložené e-mailové potvrzení elektronické podatelny Ústavního soudu ČR ze dne 19. 11. 2007, kam své podání poslal na vědomí. Z těchto důvodů se stěžovatel domnívá, že městský soud lže, když tvrdí, že mu stěžovatelovo vyjádření k potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech nebylo doručeno. Proto stěžovatel navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno.

Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že v něm není obsažena tisková verze elektronického dokumentu, který stěžovatel měl soudu dle svého tvrzení zaslat elektronickou poštou dne 17. 8. 2007 a 22. 8. 2007 a který měl obsahovat údaje obsažené v potvrzení o osobních, výtěžkových a majetkových poměrech. Dále Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovateli bylo zasláno přípisem ze dne 12. 11. 2007 „potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech“ a dle přiložené doručanky mu bylo doručeno dne 19. 11. 2007. Ani tento vyplněný tiskopis se však ve spisu nenachází. Po této písemnosti je ve spisu zařazen až originál napadeného usnesení, který byl stěžovateli doručen až dne 10. 1. 2008.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s. Jak již Nejvyšší správní soud několikrát dříve ve svých rozhodnutích konstatoval, nedostatek povinného právního zastoupení stěžovatele v tomto případě není překážkou k meritornímu projednání věci, a to z důvodu, že povaha napadeného rozhodnutí – tj. zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce stěžovateli – vylučuje, aby nedostatek podmínky povinného zastoupení bylo možno za takovou překážku považovat (viz např. rozsudek ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. 4 As 21/2004, přístupný na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti; vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud po vyložení obsahu kasační stížnosti, v níž nebyl výslovně označen žádný kasační důvod vymezený v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., dovedl, že stěžovatel namítá důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť se domnívá, že městský soud založil svůj závěr o nesplnění podmínek pro ustanovení zástupce na nesprávně zjištěném skutkovém stavu („živém tvrzení“), který představuje jinou vadu řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a tedy ve výsledku i nepřezkoumatelnost napadeného usnesení. K tomuto důvodu by ostatně Nejvyšší správní soud musel přihlídnout z úřední povinnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 s. ř. s.

Ustanovení § 35 odst. 8 věta první s. ř. s. upravuje podmínky pro ustanovení bezplatného zástupce tak, že navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby platí v takovém případě stát. Městský soud se v posuzované věci správně zabýval pouze hodnocením podmínky splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, neboť druhá podmínka (potřeba ochrany práv stěžovatele) je v řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem splněna z důvodu povinného zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Důkazní břemeno prokázání předpokladů pro osvobození od soudních poplatků leží plně na účastníku řízení, který je povinen doložit soudu všechny potřebné informace o svých osobních, majetkových a výtěžkových poměrech, jejichž vyhodnocení je určující pro přiznání osvobození od soudních poplatků podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. Jestliže účastník řízení důkazní břemeno neunesl a soud tak nemá dostatečně prokázáno, že účastník nemá dostatečné prostředky na uhrazení nákladů řízení, není podmínka předpokladů pro osvobození od soudních poplatků naplněna a soud tak nemůže žádosti o ustanovení zástupce vyhovět (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Ans 2/2007 - 51, ze dne 27. 7. 2007, přístupné na www.nssoud.cz).

Jelikož stěžovatel komunikoval s městským soudem výhradně elektronicky, byť s platným elektronickým podpisem, je třeba rovněž připomenout právní úpravu doručování písemností touto formou. Podle ustanovení § 50e odst. 3 občanského soudního řádu ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s. platí, že byla-li písemnost doručována prostřednictvím veřejné datové sítě (tj. v tomto případě elektronickou poštou), je doručení prokázáno datovou zprávou adresáta, opatřenou jeho zaručeným elektronickým podpisem, kterou potvrdil přijetí písemnosti. Na rozdíl od doručování písemností prostřednictvím držitele poštovní licence při tomto způsobu doručování nepřechází odpovědnost za doručení písemnosti na provozovatele služeb elektronických komunikací, ale zůstává jako riziko na straně odesílatele, který má možnost si svobodně zvolit bezpečnější formu doručení, než je elektronická pošta.

Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud shledal, že podání, které měl stěžovatel dle svého tvrzení zaslat městskému soudu dne 17. 8. 2007 a 22. 8. 2007 a jehož obsahem měly být informace o jeho osobních, majetkových a výtěžkových poměrech (dále také jen „podání stěžovatele“), není ve spise založeno. Navíc ani není zřejmé, z jakého důvodu by stěžovatel takové podání v uvedená data městskému soudu zasílal, neboť ani v žalobě, ani v dalším průběhu soudního řízení až do vydání rozsudku ze dne 27. 9. 2007, č. j. 2 Cad 43/2007 - 37, o ustanovení zástupce nepožádal a od soudních poplatků byl osvobozen ex lege na základě ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a odst. 3 písm. f) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Žádost o ustanovení zástupce (advokáta) a osvobození od soudních poplatků zařadil stěžovatel až do své kasační stížnosti proti citovanému rozsudku ze dne 27. 9. 2007. Není proto pochopitelné, proč by stěžovatel dokládal soudu své majetkové poměry v uvedená data, která vydání rozsudku předcházejí, jak tvrdí. Dále Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel si odporuje, když v kasační stížnosti tvrdí, že zaslal městskému soudu

informace o svých osobních, majetkových a výtěžkových poměrech již dne 19. 11. 2007 (tj. v den, kdy mu byla doručena výzva městského soudu, aby tak učinil ve lhůtě dvou týdnů od doručení této výzvy), a přitom zároveň tvrdí, že tuto skutečnost prokazuje příloha kasační stížnosti. Tato příloha, v níž je zkopírován text podání údajně zasláno městskému soudu dne 17. 8. 2007 a 22. 8. 2007, rozhodně neskýtá žádný důkaz o tom, že podání téhož obsahu bylo zasláno městskému soudu dne 19. 11. 2007 či ve stanovené dvoutýdenní lhůtě. K další námitce stěžovatele, že městskému soudu muselo být jeho podání doručeno již proto, že bylo doručeno Ústavnímu soudu ČR, kterému je zaslal na vědomí a který jeho přijetí potvrdil zprávou elektronické podatelny, nelze než konstatovat, že je naprosto lichá. Doručení tohoto podání Ústavnímu soudu ČR, který má jinou e-mailovou adresu elektronické podatelny než městský soud, je nutno posoudit jako samostatný přenos informací, který není v žádném přímé konsekvenci s otázkou doručení podání stěžovatele městskému soudu. K tomu lze dále podotknout, že v souladu s citovaným ustanovením §50e odst. 3 občanského soudního řádu by mohlo být doručení stěžovatelova podání městskému soudu prokázáno pouze potvrzením jeho elektronické podatelny o přijetí tohoto podání. Jestliže mu takové potvrzení nebylo doručeno, nemohl stěžovatel bez dalšího předpokládat, že jeho podání bylo městskému soudu doručeno. Nejvyšší správní soud k tomu poznamenává, že stěžovatel ani v kasační stížnosti netvrdil, že má takové potvrzení k dispozici.

Závěrem tedy Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal žádnou ze stěžovatelových námitek důvodnou. Jelikož ani ze spisu a ani z tiskových verzí stěžovatelových elektronických podání nevyplývá, že by stěžovatel městskému soudu zaslal vyplněné potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech v písemné či elektronické formě, považuje Nejvyšší správní soud za prokázané, že stěžovatel městskému soudu ve stanovené lhůtě toto vyplněné potvrzení nezaslal. Stěžovatel rovněž nepředložil žádné důkazy o tom, že městskému soudu bylo toto podání doručeno. Podmínka předpokladů pro osvobození od soudních poplatků tak nebyla dostatečně prokázána. Proto městský soud rozhodl správně, když žádost stěžovatele o ustanovení zástupce pro nesplnění zákonných podmínek zamítl a zástupce mu pro řízení o kasační stížnosti neustanovil. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly, žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu